

REGERINGEN

Regeringsbeslut

II 1

2011-05-12

A2011/2378/IU

Arbetsmarknadsdepartementet

Socialstyrelsen

106 30 Stockholm

Uppdrag till Socialstyrelsen angående nyanlända invandrare som inte har rätt till etableringsplan

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Socialstyrelsen att lämna förslag på lämplig utformning av en utvärdering av den vård och det stöd som ges till nyanlända invandrare som på grund av sjukdom eller annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan inte har rätt till en etableringsplan. Socialstyrelsen ska också lämna förslag på utformning av en uppföljning av hur ansvarsfördelningen mellan kommunala och statliga aktörer fungerar för denna grupp.

Socialstyrelsen ska översiktligt beskriva hur utvärderingen respektive uppföljningen kan genomföras, lämna förslag på lämplig utförare, göra en uppskattning av kostnaden samt lämna förslag på eventuella ändringar i sekretess- och registerförfattningar som kan behövas för genomförandet.

Uppdraget ska redovisas senast den 25 november 2011. Uppdraget ska genomföras i samråd med berörda myndigheter, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) samt med Arbetsmarknadsdepartementet och Socialdepartementet.

För genomförandet av uppdraget beslutar regeringen att ersätta Socialstyrelsen med högst 300 000 kronor från utgiftsområde 13, anslaget 1:1 Integrationsåtgärder, anslagspost 2 uppföljning och utvärdering av integrationen. Socialstyrelsen får fakturera Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) för upparbetade kostnader efter redovisningen av uppdraget.

Ärendet

Riksdagen beslutade i mars 2010 om propositionen Nyanlända invandrades arbetsmarknadsetablering – egenansvar med professionellt stöd (prop. 2009/10:60, bet. 2009/10AU7, rskr. 2009/10:208). Reformen trädde i kraft den 1 december 2010. Bestämmelser rörande reformen finns i lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare, förordningen (2010:408) om mottagande för bosättning av vissa nyanlända invandrare, förordningen (2010:409) om etablerings-samtal och etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare, förordningen (2010:407) om ersättning till vissa nyanlända invandrare samt förordningen (2010: 1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar.

Reformen innebär att staten tar ett större ansvar för att underlätta och påskynda vissa nyanländas etablering i arbets- och samhällslivet. Arbetsförmedlingen övertar det samordnande ansvaret för etableringsinsatserna från kommunerna. Arbetsförmedlingen ska tillsammans med den nyanlände upprätta en individuell etableringsplan med utgångspunkt i tidigare utbildningsbakgrund och arbetslivserfarenhet. Hur lång tid etableringsplanen gäller avgörs från fall till fall. Den får dock högst omfatta 24 månader. Aktiviteterna i etableringsplanen ska minst innehålla insatserna svenska för invandrare, samhällsorientering och arbetsförberedande insatser. Bland arbetsförberedande insatser kan även social, medicinsk och arbetslivsinriktad rehabilitering ingå. De som omfattas av lagen får därmed lagstadgad rätt till arbetsförberedande insatser.

Etableringsplanen ska omfatta aktiviteter på heltid. Planen får dock omfatta aktiviteter på 75, 50 eller 25 procent av heltid om en nyanländ är förhindrad att delta i etableringsinsatser på grund av styrkt sjukdom eller någon annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan. Detta gäller även vid vård av barn med föräldrapenning. Kan personen inte delta på minst 25 procent av heltid på grund av nedsatt prestationsförmåga har han eller hon inte rätt till en etableringsplan. För dessa personer har kommuner och landsting ett särskilt ansvar. Regeringen betonar i propositionen att det är viktigt att sjukvårdande insatser och eventuell rehabilitering erbjuds dessa personer i ett tidigt skede i syfte att öka förutsättningarna att kunna utnyttja rätten till en etableringsplan. Regeringen konstaterar också, att för dem som bedöms ha en varaktig nedsättning av prestationsförmågan, är även sjukvårds- och rehabiliteringsinsatser på längre sikt nödvändiga.

Förutom Arbetsförmedlingen, kommuner och landsting har Försäkringskassan ett samlat ansvar inom sitt verksamhetsområde för frågor som har betydelse för nyanländas etablering i samhället. Försäkringskassan har också i uppdrag att i samverkan med andra aktörer inom rehabiliteringsområdet vidta åtgärder för personer som är i behov

av samordnade rehabiliteringsinsatser. Regeringen pekar i propositionen på att de som inte har möjlighet att ta del av insatser enligt den föreslagna lagen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare är en viktig målgrupp för sådan samverkan.

Regeringen har i propositionen anfört att en utvärdering bör genomföras två år efter reformens ikraftträdande för att belysa om de personer som på grund av sjukdom eller någon annan nedsättning av prestationsförmågan inte kan delta i etableringsinsatser, får rätt vård och stöd. I detta sammanhang bör även ansvarsfördelningen mellan staten och kommunerna vad avser denna grupp följas upp. Det finns flera frågor rörande genomförandet av utvärderingen och uppföljningen som behöver klargöras och utredas närmare. Socialstyrelsen får därför i uppdrag att genomföra en sådan förstudie.

På regeringens vägnar

Erik Ullenhag

Karin Frank

Kopia till

Socialdepartementet/VS
Socialdepartementet/HS
Socialdepartementet/FST
Socialdepartementet/SF
Arbetsmarknadsdepartementet/A
Arbetsmarknadsdepartementet/ADM
Finansdepartementet/BA
Justitiedepartementet/SIM
Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen
Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)
Migrationsverket